

Η Νανόχνη στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι η σημαντικότερη χώρα στην ευρωπαϊκή μεταναστευτική διαδρομή για τις Νανόχνες, οι οποίες επιλέγουν να περάσουν εδώ το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου τους, παραμένοντας στους ελληνικούς υγρότοπους για 5 περίπου μήνες.

Τα πρώτα πουλιά φτάνουν στην προστατευόμενη περιοχή της λίμνης Κερκίνης στα μέσα Οκτωβρίου, όπου παραμένουν για 2-4 μήνες, όσο η στάθμη της λίμνης είναι χαμηλή και η τροφή στα υγρολίβαδα άφθονη.

Γύρω στα τέλη Δεκεμβρίου, με τις πρώτες παγωνιές και τη σταδιακή άνοδο της στάθμης της λίμνης αναχωρούν για το Δέλτα του Έβρου, όπου παραμένουν έως τον Μάρτιο, πριν ξεκινήσουν το ανοιξιάτικο ταξίδι τους προς τη βόρεια Σκανδιναβία. Στο Δέλτα Έβρου καταγράφεται κάθε χρόνο ο μεγαλύτερος αριθμός από Νανόχνες για τη χώρα μας.

Σε αντίθεση με άλλα είδη χηνών, η παρουσία της Νανόχνης στους ελληνικούς υγρότοπους είναι τακτική κάθε χειμώνα.

Ο πληθυσμός που επισκέπτεται την Ελλάδα έχει υποστεί δραματική μείωση, με αποτέλεσμα να συναντάμε πια συστηματικά **μονάχα 15-20 ζευγάρια** στη λίμνη Κερκίνη και το Δέλτα του Έβρου. Μέχρι πρόσφατα, την ίδια περίοδο, λιγοστά άτομα παρατηρήθηκαν και σε άλλους υγρότοπους της Βόρειας Ελλάδας, όπως το Δέλτα του Νέστου, η λίμνη Ισμαρίδα (Μητρικού) και η λίμνη Κορώνεια.

Από τον Σεπτέμβριο του 2012 έχει απαγορευτεί το κυνήγι της Ασπρομέτωπης Χήνας σε όλες τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας όπου απαντάται η Νανόχνη, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο θανάτωσης Νανόχνης από λάθος, λόγω της εξαιρετικής ομοιότητάς τους.

Συνεργασία για την προστασία της Νανόχνης

Με κοινό στόχο την ανάσχεση της μείωσης του Κρισίμως Κινδυνεύον ευρωπαϊκού πληθυσμού της Νανόχνης, οκτώ φορείς από την Ελλάδα, τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, τη Φινλανδία και τη Νορβηγία ενώνουν τις δυνάμεις τους στο Πρόγραμμα LIFE+ Φύση «**Διαφύλαξη του φιννοσκανδικού πληθυσμού της Νανόχνης σε σημαντικές περιοχές διαχείρισης και στάθμευσης κατά μήκος της Ευρωπαϊκής μεταναστευτικής διαδρομής**» (LIFE10 NAT/GR/000638).

Το Πρόγραμμα υλοποιείται από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία κατά την περίοδο 2011-2016 με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη συγχρηματοδότηση του Οργανισμού Περιβάλλοντος της Νορβηγίας.

Σε αυτό συμμετέχει το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών - ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ», το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η Βουλγαρική Εταιρεία για την Προστασία των Πουλιών (BSPB), ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Hortobágy Ουγγαρίας, η Γραμματεία της Συμφωνίας για τη διατήρηση των Αφρο-Ευρασιατικών αποδημητικών υδρόβιων πουλιών (UNEP/ AEWA), το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF) Φινλανδίας και το Metsähallitus - Υπηρεσία Φυσικής Κληρονομιάς Φινλανδίας.

Η διεθνής συνεργασία, η κρατική αλλά και ατομική ευθύνη αποτελούν καθήκον μας για τη διάσωση ενός είδους στα πρόθυρα της εξαφάνισης. Επενδύοντας στο μέλλον της Νανόχνης, επενδύουμε και στο δικό μας.

www.ornithologiki.gr/nanoxina
www.wwf.fi/lwfg

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Αθήνα | Θεμιστοκλέους 80, 106 81
Τηλ. | Fax 210 8228704 & 210 8227937
Θεσσαλονίκη | Κομνηνών 23, 546 24
Τηλ. | Fax 2310 244245

© Σουβίληρο

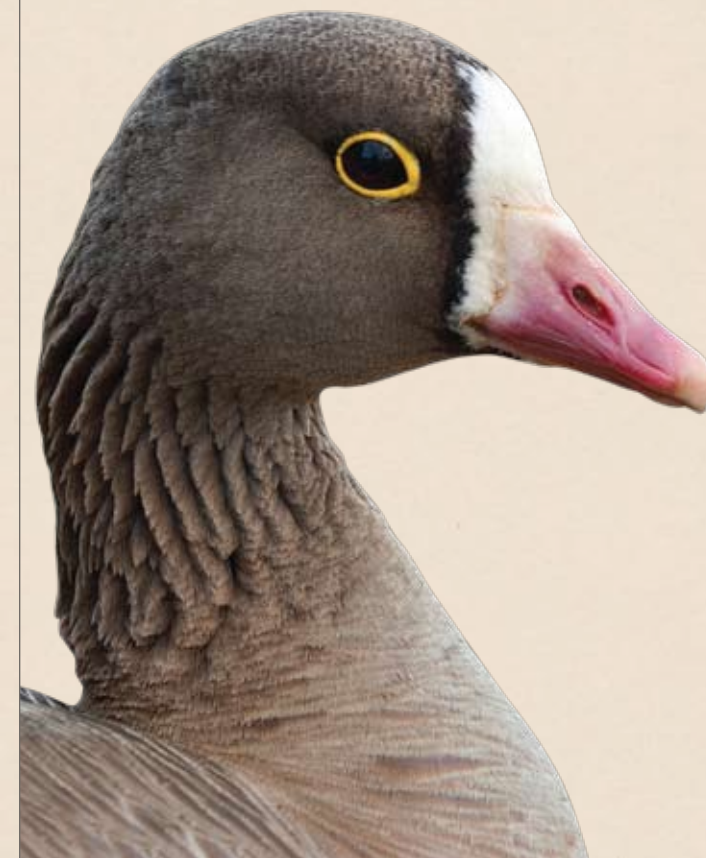

Επιμέλεια - κείμενα: Ρούλα Τρίγκου & Μανόλια Βουγιούκαλου
Γραφιστική επιμέλεια: Sandiro Όλγα Βλάχου | Σχέδια: Βασίλης Χατζηρθασάνης, Jari Kostet
Φωτογραφίες: T. Aarvak/ BirdLife Norway, D. Dobrev/ BSPB, M. Ekker, I. J. Øien/ BirdLife Norway, K. Παπαδόπουλος/ Φ.Δ. Λίμνης Κερκίνης, N. Petkov/ BSPB, A. Szilagyi/ HNPĐ, J. Tar/ HNPĐ, M. Βουγιούκαλου

Διαφύλαξη της Νανόχνης

από τον
Αρκτικό Κύκλο
ως τη Μεσόγειο

Η Νανόχνη

Η Νανόχνη (*Anser erythropus*) είναι η σπανιότερη και πιο απειλούμενη χήνα της Ευρώπης.

Μοιάζει πολύ με την Ασπρομέτωπη Χήνα -την πιο πολυπληθή χήνα στην Ελλάδα. Συχνά μάλιστα, μία ή λίγες Νανόχνες είναι ανακατεμένες με κοπάδια από άλλες χήνες (στη χώρα μας κυρίως Ασπρομέτωπες).

Πώς ξεχωρίζουμε μια ενήλικη Νανόχνη σε σχέση με μια ενήλικη Ασπρομέτωπη Χήνα;

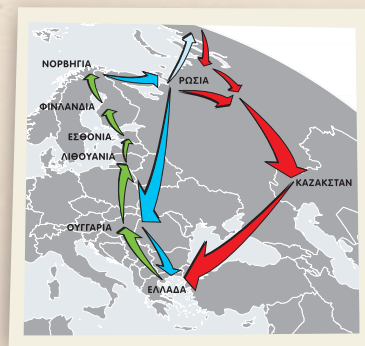
© Jari Kostet

- Είναι μικρότερη σε μέγεθος
- Ο λαιμός της είναι πιο κοντός και πιο σκούρος καφέ
- Το κεφάλι της είναι πιο τετράγωνο και μοιόμορφο καφέ
- Το ράμφος της είναι μικρό και τριγωνικό, έντονο ροζ
- Η λευκή περιοχή στη βάση του ράμφους και στο μέτωπο εκτείνεται ψηλότερα προς την κορυφή του κεφαλιού
- Έχει έναν έντονο κίτρινο δακτύλιο γύρω από το μάτι

Τα ταξίδια της Νανόχνης

Στα μέσα Αυγούστου, μετά την αναπαραγωγή τους στη βόρεια Σκανδιναβία, οι Νανόχνες ξεκινούν το ταξίδι τους.

Ο πρώτος σημαντικός σταθμός είναι η χερσόνησος Κανίν στη βορειοδυτική αρκτική Ρωσία. Εκεί ο πληθυσμός χωρίζεται και ακολουθεί δυο διαφορετικές μεταναστευτικές διαδρομές. Οι Νανόχνες που θα ακολουθήσουν την ευρωπαϊκή διαδρομή θα περάσουν από τις χώρες της Βαλτικής και την ανατολική Ουγγαρία για να καταλήξουν στα μέσα Οκτωβρίου στη Βόρεια Ελλάδα, πρώτα στη λίμνη Κερκίνη και μετά στο Δέλτα Έβρου, όπου και θα παραμείνουν μέχρι τα μέσα Μαρτίου.

Κατά την ανοιξιότιμη μετανάστευση ακολουθούν πιο σύντομη διαδρομή περνώντας από τα λιβάδια του Εθνικού Πάρκου Χοϊτόβάγυ στην Ουγγαρία, τη Λιθουανία, την Εσθονία και τη Φινλανδία για να καταλήξουν στα τέλη Μαΐου - αρχές Ιουνίου στα έλη Βαλντάκ στη βόρεια Νορβηγία και από εκεί ακόμα βορειότερα στις περιοχές αναπαραγωγής.

Σπάνια και απειλούμενη

Οι Νανόχνες που επισκέπτονται την Ελλάδα, ανήκουν σε έναν ξεχωριστό πληθυσμό, τον φιννοσκανδικό, που αριθμεί λιγότερα από 30 ζευγάρια.

Οι κυριότερες απειλές για τη Νανόχνη σε παγκόσμιο επίπεδο είναι:

- **Υψηλή θνησιμότητα λόγω λαθροθηρίας και εκ λάθους θανάτωσης.** Δεδομένου του εξαιρετικά μικρού αριθμού ζευγαριών, η απώλεια ακόμα και μίας ενήλικης Νανόχνης είναι ανεπανόρθωτη. Λόγω της εξαιρετικής ομοιότητας της Νανόχνης με την Ασπρομέτωπη Χήνα, ένα κοινό και θηρεύσιμο είδος στις χώρες κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής της Νανόχνης, καθώς και της ύπαρξης λαθροθηρίας στους υγρότοπους όπου συναντάται η Νανόχνη, οι παραπάνω απειλές είναι οι σημαντικότερες για το είδος.
- **Ενόχληση.** Ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η άναρχη κίνηση τροχοφόρων μέσων στους υγρότοπους, ο τουρισμός, το ψάρεμα και το κυνήγι μπορεί να αποτελέσουν ενόχληση για τις Νανόχνες, οι οποίες αναγκάζονται να μετακινηθούν σε λιγότερο ασφαλή μέρη.
- **Απώλεια και υποβάθμιση ενδιαιτημάτων.** Η Νανόχνη δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στα φυσικά υγρολίβαδα. Η μετατροπή τους σε καλλιέργειες, καθώς και η διαδεδομένη κατά το παρελθόν αποξήρανση των υγροτόπων, έχουν συμβάλει στην υποβάθμιση των περιοχών τροφοληψίας της Νανόχνης σε όλο το εύρος κατανομής της.
- **Έλλειψη γνώσης.** Πολλά παραμένουν ακόμα άγνωστα για τη Νανόχνη, όπως οι περιοχές στάθμευσης του είδους ακόμα και στην Ευρώπη, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολος ο σχεδιασμός στοχευμένων τοπικών δράσεων προστασίας.

Τι κάνει το Πρόγραμμα LIFE+ για τη Νανόχνη;

• **Υλοποιεί** πρωτοποριακά και υψηλής τεχνολογίας συστήματα φύλαξης στις προστατευόμενες περιοχές όπου απαντώνται οι Νανόχνες στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία

• **Διενεργεί** εκστρατεία κατά της λαθροθηρίας στους ελληνικούς υγρότοπους, απευθυνόμενη στο ευρύ κοινό και σε ειδικές ομάδες όπως οι κυνηγοί, με σκοπό να μειώσει στο ελάχιστο την απειλή του είδους από τη λαθροθηρία

• **Σχεδιάζει** και εκτελεί δράσεις αποκατάστασης του κατάλληλου ενδιαιτηματος για τις Νανόχνες στην Ουγγαρία και την Ελλάδα

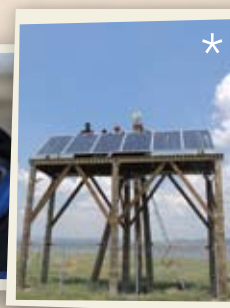
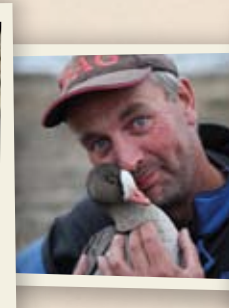
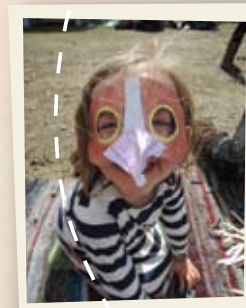
• **Εκπονεί** Εθνικά Σχέδια Δράσης για τη Νανόχνη στην Ελλάδα, τη Βουλγαρία και την Ουγγαρία με στόχο την μακροπρόθεσμη προστασία του είδους

• **Ενημερώνει** και εκπαιδεύει το κοινό για τη σπανιότητα και σημαντικότητα της Νανόχνης, καθώς και για το πώς μπορεί ο καθένας να συμβάλει στην προστασία της

• **Παρακολουθεί** τις Νανόχνες καθ' όλο το μήκος της Ευρωπαϊκής μεταναστευτικής τους διαδρομής, για να βρεθούν νέες περιοχές αναπαραγωγής και στάθμευσης, ώστε να είναι αποτελεσματικότερη η προστασία τους

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ χωρίς σύνορα για τη Νανόχνηνα

1 είδος - 5 χώρες | Συνεργασία κατά μήκος 4.000 χλμ από τον Αρκτικό Κύκλο ως τη Μεσόγειο

ΒΟΡΕΙΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Περιοχή αναπαραγωγής

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

- Βοθνικός Κόλπος**
Σταθμός κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση
- Βόρεια Φινλανδία - Λαπωνία**
Πιθανές περιοχές αναπαραγωγής

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

- Εθνικό Πάρκο Hortobágy**
Σταθμός κατά τη μετανάστευση
Το μεγαλύτερο φυσικό λιβάδι της Ευρώπης

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

- Βατονα**
Σταθμός κατά τη μετανάστευση
- Ζλατιατα**
Σταθμός κατά τη μετανάστευση
- Ταμιευτήρας Pyasachnik**
Σταθμός κατά τη μετανάστευση

ΕΛΛΑΔΑ

- Λίμνη Κερκίνη**
Διαχείριση
Στην ασφάλεια της λίμνης Κερκίνης οι Νανόχηνες παραμένουν 2-4 μήνες
- Δέλτα Έβρου**
Διαχείριση
Σημείο συνάντησης όλου του φιννοσκανδικού πληθυσμού, πριν αναχωρήσει για τον Βορρά
- Λίμνη Ισμαρίδα**
Διαχείριση

